

26.14x34.47	1/4	8	עמוד	כל השבוע	הפלט -	30/12/2016	56607752-8
'האום ושמירת השלום 1988-1995 - מאת חן קרצ - 25910							

חיסול חשבונות // העולם נגד

מדיניות ישראל, ממשלת ישראל

נגד כל העולם

אובמה

מבקה

שולחו

25.06x30.79	3/4	10	עמוד	כל השבוע	30/12/2016	56607754-0
'האום' ושמירת השלום 1988-1995 - מאת חן קרצ' - 25910						

והמדינות בעד ההחלטה שהתקבלה".
ראש הממשלה ונציגי ישראל מגיבים בחריפות. זה טוב ליהודים?

"ממש לא, זה אולי טוב כלפי פנים אבל תגובת ראש ממשלת ישראל כמו גם התגובה של השגריר דני דנון, עלולה ליצור את התפיסה בעולם שישראל לא מוכנה לפתרון שתי מדינות לשתי עמים, מדובר בקו מדיני שכיום גם המדינות המתנגדות נאלצות להסכים אתו, וכידוע ככל שזה נוגע לאו"ם לא חסרות לישראל מתנגדות ואויבות, אך כאמור כולן מסכימות לפתרון של שתי מדינות".

"חשוב לזכור", מדגיש פרופסור קרצ'ר, "המדיניות צריכה לשאוף לרכז סביבנו גוש של מדינות מערביות דמוקרטיות שיתמכו בנו. אמנם יש לישראל ציוד צבאי חדש ומטוסים חדשים... אך עוצמה מדינית לא נמדדת באלו אלא בתמיכה בינלאומית".

לטווח הארוך, התגובות הקשות מזיקות. מרגע קבלת ההחלטה, כל דיון בנושא הישראלי במועצה"ב יעלה את ההחלטה הנוכחית ללא קשר לנושאים אחרים, ממש כשם שכל דיון מתחיל באזכור של החלטת 242. אלה הם הכללים במועצת הביטחון.

וההחלטה אינה ניתנת לביטול?

"לא ממש לא, כפי שצינתי", אומר קרצ'ר, "נתניהו פועל פנימה, וכוונתו בעיקר להציג מצג שכל העולם אויב, ולחזק את התפיסה הזאת. אתה מבין היטב שזימון

בנוסף הנחה את משרד החוץ לבטל את כל תכניות הסיוע לסנגל וכן לבטל ביקורים בארץ של השגרירים של סנגל ושל ניו זילנד. הוא סירב להיפגש עם ראה"מ הבריטית בדאבוס, והנחה את שרי הממשלה שלא לקיים פגישות עם המדינות שתמכו בהצבעה, ולהפחית בתקופה הקרובה טיסות למדינות אלו, וביניהן בריטניה, ספרד, רוסיה, יפן ואוקראינה.

תגובות לא אחראיות

ביקשנו לשמוע על התהפוכות המדיניות מנקודת מבטו של מומחה לנושא, ד"ר חן קרצ'ר, מרצה למזרח התיכון באוני' אריאל ומחבר הספר: "האו"ם ושמירת השלום".

עד כמה יש להחלטה במועצת הביטחון משמעות?
"יש לה הרבה משמעות. ראשית זו החלטה שהתקבלה אחרי שנים שבמועצה"ב לא קבלו שום החלטה בנושא הישראלי - פלשתיני, כי ארה"ב מנעה החלטות, אם בהטלת וטו, ואם באיום על וטו שמנע מראש את ההצעות שעלו לסדר.

ההחלטה הנוכחית קושרת בין כלל ההתיישובות לפתרון של שתי מדינות לשני עמים. זה מהלך שלדעתי נעשה על ידי הפלשתינים על מנת לשכנע את האמריקנים

ההחלטה כ"טרור דיפלומטי בחסות הנשיא אובמה".
"ארצות הברית העבירה במשך עשרות שנים - באופן פרטי ושלא באופן פרטי - את המסר שלפיו הפעילות בהתנחלויות צריכה להיפסק", אמרה שגרירת ארה"ב באו"ם, בניסיון להסביר את התנהגות אנשי הממשל. "אובמה וקרי הזהירו בפומבי ובאופן פרטי שההתנחלויות יסכנו את תהליך השלום וגם את הסיכוי של ישראל להישאר מדינה. אי אפשר לתמוך בהתנחלויות ובפתרון שתי המדינות גם יחד. לא הטלנו וטו על ההחלטה, משום שהיא משקפת את העובדות בשטח ותואמת את המדיניות האמריקנית".

"יש מחיר גבוה, גבוה הרבה יותר, למי שמנסה לפגוע בישראל", קרא נתניהו כשהוא מפרט את צעדי התגובה שינקוט כלפי המדינות שהצביעו נגד ישראל: "אלו שיעבדו אתנו ירוויחו. לישראל יש הרבה מאוד מה לתת למדינות העולם, אבל אלו שיעבדו נגדנו יפסידו. יהיה מחיר מדיני וכלכלי לפעולות נגד ישראל. ישראל החליטה להטיל סנקציות על כמה מהמדינות שדחפו להחלטה נגד ההתנחלויות. בנוסף, הנחיתי את משרד החוץ לבצע הערכה מחדש של כל ההתקשרויות שלנו למוסדות האו"ם. כבר עכשיו הוריתי להפסיק מימון של כ-30 מיליון שקל לחמישה מוסדות שונים של האו"ם".
נתניהו הודיע על ביטול ביקוריהם של ראש ממשלת אוקראינה וולודימיר גרויסמן, ושל שר החוץ של סנגל.

25.04x29.33	2/4	9	עמוד	כל השבוע	30/12/2016	56607755-1
האום ושמירת השלום 1988-1995 - מאת חן קרצ' - 25910						

ש. יעקובזון

המזכיר הראשון של שגרירות אנגולה לא צריך לחשוש יתר על המידה מהדור"ח שהצמיד פקח עיריית ירושלים על רכבו; החסינות הדיפלומטית מחייבת את התביעה העירונית לבטל את הקנס. ובכל זאת, ביטול הקנס אינו מבטל את העלבון.

אולי הפקח בכלל לא התכוון. עיריית ירושלים הרי הסבירה שכולם שווים בפני החוק, והדיפלומט האנגולי פשוט חנה באופן הגורם להפרעה לתנועה. אבל זה לא משנה את העובדה שהדור"ח נתלה על הרכב שחנה מחוץ למשרד החוץ, כאשר בעליו שהה בפנים לשיחת נזיפה. האם מישור היה מאמין שמדינת ישראל תעז לזמן אליה שורה של שגרירים לשיחות נזיפה? האם מישור היה מאמין ששגריר ארה"ב יושפל בזימון כזה, משל היה נציגה של מדינת חסות ולא של מעצמת על?

מצד שני, אף אחד גם לא האמין שאובמה יחצה את הרוביקון ויאפשר להצעה אנטי ישראלית לעבור במועצת הביטחון, רגע לפני פרישתו. נשיאי ארה"ב משתי המפלגות קיבעו מסורת ארוכת שנים, לפיה ישראל מוגנת על ידי זכות הווטו האמריקנית במועצת הביטחון של האו"ם. אובמה שבר את המסורת, נתניהו בתגובה שבר את הכלים.

ארה"ב רק נמנעה, רק לא הטילה וטו. כל יתר 14 החברות במועצה"ב תמכו בהצבעה שיזמו מלזיה, ניו זילנד, ונצואלה וסנגל, ואישורה התקבל במחאות כפיים. עוד טרם ההצבעה איים לינדזי גרהאם, סנטור רפובליקני מדרום קרוליינה האחראי על המימון שמעבירה ארה"ב לאו"ם, להפסיק את התמיכה הכספית של ארה"ב באו"ם, אם תאושר ההחלטה נגד ההתנחלויות. גם במפלגה הדמוקרטית נשמע הסנטור צ'אק שומר, קורא לממשל להטיל וטו על ההחלטה נגד ישראל.

להבדיל מעצרת האו"ם, בה מתקבלות החלטות כנגד מדינת ישראל חדשות לבקרים, הרי שלהחלטות מועצת הביטחון עלולות להיות השלכות חמורות. החשש העיקרי הוא שישראל עלולה להפוך למדינה פושעת, והחלטה זו עלולה לפתוח פתח לתביעות נגד ישראל בבית הדין הבינלאומי בהאג ולהטלת סנקציות על ישראל.

בנוסף, פוליטיקאים ישראלים המעורבים בהתיישבות ביהודה ושומרון, יוכלו להיות חשופים לתביעות אישיות בבתי דין ברחבי העולם. החלטה שכזו עלולה ליצור תביעה לקביעת מנגנוני פיקוח ודיווח על ישראל, וקיים חשש במיוחד מהסעיף הקובע כי מזכ"ל האו"ם ידווח למועצת הביטחון כל שלושה חודשים על יישומה של ההחלטה, סעיף זה יכול לגרום ללחץ מתמשך על ישראל. לא לחינם ראה יו"ר בית הנבחרים האמריקני, הרפובליקני פול ראיין, את ההימנעות של ארה"ב מהטלת וטו במועצת הביטחון 'מהלך מביש' ו'מכה לשלום'.

מדובר במהלך שנחשב להיסטורי. ב"ניו-יורק טיימס" ידעו לשים אצבע על נקודת הפיצוץ. "זוהי התנגשות אחרונה בין אובמה לנתניהו, אחרי קונפליקט של שנים. ההחלטה של אובמה ביום שישי האחרון, חשפה את כל המתח הקיים בין שני המנהיגים, אשר הצטבר מאז ששניהם עלו לשלטון".

ב"וול-סטריט דורנל" כונתה ההתנהגות כ"התפרצות זעם אנטי-ישראלית", ואילו ב"פוקס ניוז", הוגדרה

ההחלטה התקדימית של מועצת הביטחון, שזכתה לרוח גבית אמריקנית, הסעירה את העולם המדיני // ראש הממשלה הישראלי ושריו הגיבו בחריפות // נקמה אישית של הנשיא הפורש, או חוסר אמון בממשל הישראלי // תגובות קיצוניות מועילות, או מסיבות נזק // ראיון עומק עם החוקר ד"ר חן קרצ'ר, מחבר הספר: "האו"ם ושמירת השלום"

56607756-2	30/12/2016	הפלט - כל השבוע	עמוד 11	4/4	24.07x31.26
האום ושמירת השלום 1988-1995 - מאת חן קרצ - 25910					

נומו ואקטואז

שגרירים אינו מפחיד אותם, וברור גם שניתוק יחסים עם מדינות כמו ניו זילנד, יזיק לנו הרבה יותר מאשר להם".

מדוע עלה הנושא כעת?

"בעבר הייתה תפיסה שישראל היא בעד פתרון מדיני. כעת כבר לא מאמינים לה, ומבינים שישראל אינה רוצה פתרון של שתי מדינות. עד השנים האחרונות גם בישראל הבינו שיש בעיה, וכאשר יגיע זמן ההסכם, יפתרו הבעיות על ידי חילופי שטחים כדי לשמור על גושי ההתיישבות. כעת כבר לא מאמינים לישראל, והתגובות הלא חכמות כעת, עלולות לחזק את התפיסה הזו.

חשוב לזכור שבעוד שלושה חודשים תתכנס המועצה להגשת דו"ח על מידת היישום של ההחלטה על ידי ממשלת ישראל, ובעוד שבעבר דנו במכלול הנושאים של הסכסוך, ביניהם נושאי הטרור וההסתה, כעת יתמקד הדיון רק בהפרות של ישראל ובלי להתייחס לפלשתינים. אף אחד לא יתייחס לממשלת הטרור של החמאס, וללא ספק מדובר במכה מדינית.

גם האמירה ש'עוד מעט יגיע טראמפ והכל יהיה בסדר', היא אווילית. בסך הכל טראמפ הוא איש עסקים, ומי יודע מה יהיה? אולי אם הוא יראה לנכון שהגבולות הנוכחיים לא ייטיבו עם האסטרטגיה האמריקנית, אולי הוא לא יתמוך בנו".

ואובמה הוא אכן ה"רשע" בסיפור הזה?

"גם בעבר היה לנו משברים עם האמריקנים, כמו מול רייגן למשל. בנוסף, חשוב לזכור שאובמה הגן עלינו לכל אורך הדרך, הוא מנע החלטות לאורך כל תקופת כהונתו, וזו הפעם הראשונה שהוא נמנע. כך למשל היה כאשר הפלשתינים איימו שהם יגישו בקשה להיות חברים באו"ם, ואובמה עצר זאת כשאיים בוטו. המהלך פגע מאוד ביחסים של ארה"ב עם הפלשתינים. במקרה ההוא הפלשתינים לא איימו, לא השתוללו, אלא התנהלו בצורה דיפלומטית, שיפרו את דרכיהם, נהיו מפויסים והצליחו, כפי שתעיד התקופה הנוכחית. זהו מסר שעל הממשלה הישראלית לזכור: לא התנהלות תגרנית ותובענית, חברים חשוב לשמור קרוב, ולא להרחיק".

"הרבה פרשנים", מוסיף ד"ר קרצ', "מצטטים את בן גוריון שאמר: 'לא משנה מה יגידו הגויים, משנה מה יעשו היהודים', לצערי, כעת זה הפוך: לא משנה מה יגידו היהודים, משנה מה יעשו הגויים..."

מה כן ניתן לעשות?

"לשנות גישה. אם הממשלה תהיה פייסנית, ולמשל תקיים את החלטת המועצה להשתתף בוועידה הבינ"ל בפאריז; אם תאמר בקול ברור שהיא מבינה שצריך להתאים את הגבולות - יתנו בה אמון. הפלשתינים חותרים לכך שתהיה הכרה מלאה בריבונותם על הגדה ועל מזרח ירושלים על פי 242. מרגע שתהיה הכרה שכזו, כל נוכחות של ישראלים בשטח תהיה נוכחות לא רצויה, ותעקור את הזכות הלגיטימית להישאר שם.

זה הכיוון שאליו הם שואפים, וישראל לצערי, עוזרת להם בתגובותיה. ברור שעריקאת ומנהיגים פלשתינים רבים מחכים ידיום בהנאה מהתגובות שלה. הממשלה שלנו עושה להם עבודה קלה, היא סודקת את חבית המדינות היידיות, כאשר אפילו הממשלה הימנית בריטניה הצביעה בעד ההחלטה, וזה חמור. אסור לישראל להיות מבודדת בזירה הבינ"ל, ואל לה לבנות על איש אחד, שעדיין לא מילא תפקיד מדיני יום בחייו".

ההתנהלות הזו אינה משדרת עוצמה?

"ישראל צריכה עוצמה מדינית. חשוב שנבין שמועצת הביטחון היא הגוף החשוב ביותר בזירה הבינלאומית, וההחלטה יכולה לפתוח פתח לטיעונים פלשתינים בארגונים נוספים, בהתבסס על ההחלטה הזו. כל החלטה שתתקבל בבתי דין אלו, למשל בהג, בבית המשפט לצדק, בארגון הבריאות, המזון או הפליטים - יכולה להיות הזדמנות לניגוח בידי הפלשתינים.

יש פרט מסוים שצריך לזכור: אנחנו שוכחים שהאחריות המדינית היא לא רק לעם בישראל, אלא לכל הקהילות היהודיות בעולם. האנטישמיות בעולם גוברת, בין השאר מאחר שיהודים בעולם נתפסים כ'אשמים' במעשי מדינת ישראל, במידה זו או אחרת, כשיש שינויים

נתניהו: "המזרח התיכון כולו עולה בלהבות, מדינות שלמות קורסות, הטרור משתולל - ובמשך שעה שלמה מזכיר המדינה תוקף את הדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון"

מדיניים. ומה ממשלת ישראל עושה כדי לעזור להם? יש כיום מגמה אנטי יהודית בקמפוסים בכל אירופה. הכל מתחבר, ומדובר במאבק גלובלי שיש לו הרבה ממדים".

מה בכל זאת הניע את האמריקנים?

"ראשית חשוב להבין מהעשתה השגרירה האמריקנית במועצת הביטחון. היא אמנם נמנעה בהצבעה, אך נתנה נאום פרו ישראלי, שספק אם הנציגה של טראמפ תדע לעשות. ובקשר לאובמה, לו כמו לקרי, יש הרבה חברים יהודים. הוא אינו מונע משנאת ישראל, אלא נטוע בהשקפת עולם ליברלית. במהלך כהונתו הגיע אובמה למסקנה שנתניהו אינו חותר לכיוון של הפתרון של שתי מדינות, וזה מביך אותו. כמי שהגן רבות על מדיניות ישראל, יש ב'מכה' הזו מסר של הבהרה ציפיות: מצפים מהישראלים להיות הוגנים. חשוב גם לשים לב שבישראל די יהירים, ומתנהגים כאילו ברור מאליו שהאמריקנים חייבים להצביע בעד ישראל. אם לא - הם אנטישמיים..."

האם הפתרון הזה של שתי מדינות, מעשי?

"השאלה הגדולה היא מה יהיו פני המפה המדינית. מעמדה של ארה"ב נשחק, אם מבחינת העוצמה הכלכלית והצבאית ואם מבחינת ההשפעה הגלובלית.

אנחנו החוקרים תוהים ואיננו יודעים מה ילד יום ומה יהיה בשאר מדינות העולם. מי יתפוס את השליטה? אם לא הפתרון של שתי מדינות, תישאר מדינה דו לאומית. מה יקרה אז? האם המעצמות יכירו בריבונות של ישראל, או יגידו שהיא שולטת על כל הפלשתינים? בעוד שאבו מאזן משדר לעולם שהוא ירד מהטרור, הוא עבר לפעול בעוצמה רכה, כמו חרמות על ישראל, הפגנות באקדמיה וכדומה. כך ישראל מפסידה נקודות יקרות בקונצנזוס. יהיה מי שיטען, הבה נאמץ את הגישה של הרוסים בקרים. אך כמובן, זה לא דומה: ראשית, אין לישראל את העוצמה של רוסיה. שנית, בקרים יש המוני אזרחים רוסים, שבמשאל שנעשה רצו רובם להסתפח, ועם זאת, הרוסים מתמודדים עם סנקציות אמריקניות ואירופאיות. איך כאן חושבים בכלל לעמוד בסיטואציה שכזאת? מה האלטרנטיבות? האם יש תכניות או רק סיסמאות?"

ומה הגישה של ראש הממשלה הישראלי?

"לדעתי מדובר בקוצר ראייה, בדאגה ליחסי הפנים ולמעמד שלו. איך נתמודד עם פתרון של מדינה דו לאומית? של עם פלשתיני שווה זכויות? זה הזוי לחלוטין".

איך ניתן לקיים כאן שתי מדינות?

"לפני מאה שנה, בעת שנערכו הסדרי ורסאי, הקריטריון להקמת מדינה היה שהמדינה תהיה בת קיימא. כיום אין שום בעיה להקים מדינה קטנה, ואל נשכח שהסכסוך הוא בינלאומי, משהו שמדינות העולם גוררות כבר עשרות שנים. בישראל הסכימו כבר לשתי מדינות ב-47, ולשמחתנו הדיונים מתנהלים על קווי 67 ולא על קווי 48. לצערי, הימדינה מבוזזת את האשראי של מעמדה בעולם, וכפי שצינתי, ההתבססות של הממשלה על האסטרטגיה של טראמפ אינה אחראית. אי אפשר לבנות על אסטרטגיה שמבוססת על רצון טוב שלא עמד מול הפרקטיקה של האינטרסים שיהיו בשטח". //